

บทที่ 6

ทักษะการเสริมกำลังใจ

ความหมาย

การเสริมกำลังใจ การเสริมแรง หรือการเสริมพลัง (Reinforcement) หมายถึงกระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเชื่อมั่นตนเอง อยากรแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซ้ำ หรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งมีความพยายามที่จะแสดงสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่มีคุณค่า อันเกิดจากพฤติกรรมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้วย

มโนทัศน์และหลักการ

กระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดมีความเชื่อมั่นตนเอง และแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยการเสริมกำลังใจอย่างมีจุดมุ่งหมาย และมีการกระทำอย่างมีระบบเป็นขั้นตอนต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยและองค์ประกอบสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในการเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต

จุดมุ่งหมายของการเสริมกำลังใจ

1. มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นตนเอง
2. มุ่งให้ผู้เรียนอยากรแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซ้ำ
3. มุ่งให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จในชีวิต
4. มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความพอใจและรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้รับการชมเชย หรือรางวัล
5. มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตนเอง
6. มุ่งให้ผู้เรียนมีชีวิตชีวา สนุกสนาน เกิดความสนใจ และอยากที่จะเรียนในบทเรียนนั้น ๆ อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา
7. มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ประสบการณ์ได้ตามจุดประสงค์
8. มุ่งให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปตามหลักการของจิตวิทยาการศึกษา การรับรู้และการเรียนรู้

เทคนิควิธีการเสริมกำลังใจ

วิธีการเสริมกำลังใจอาจแบ่งได้เป็น 5 แบบ คือ

1. การเสริมกำลังใจด้วยวาจาหรือถ้อยคำ (Verbal Reinforcement) หมายถึงการใช้วาจาหรือถ้อยคำ เช่น ดี ดีมาก เก่ง เก่งมากที่สุด ฉลาด ฉลาดมาก หล็กแหลมจริง ๆ ถูกต้อง ถูกต้องดีแล้ว มีเหตุผล วิเศษเลย เยี่ยมจริง ๆ ฯลฯ ชมเชยผลงาน หรือพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน ซึ่งได้รับการประเมินผลแล้วว่าอยู่ในเกณฑ์หรือได้มาตรฐาน เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ น่าพอใจ ดี ดีมาก หรือมีลักษณะเลิศเป็นพิเศษ และเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จึงควรได้รับการชมเชยยกย่องให้เป็นที่ปรากฏ (เพื่อผู้เรียนจะได้กระทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นซ้ำอีก หรือดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง และพัฒนาคุณลักษณะความสามารถนั้นให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งแสดงออกซึ่งพฤติกรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าต่อไป) การเสริมกำลังใจโดยใช้วาจาหรือถ้อยคำอาจกระทำได้เป็น 3 ลักษณะ ประกอบด้วย

1.1 กล่าวชมเชยทันที อาจใช้ระหว่างการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ในจังหวะที่เหมาะสม) หรือทันทีที่สิ้นสุด เช่น

“วิชัยแสดงได้ดีมาก”

“คำตอบของนิรมลหล็กแหลมจริง ๆ” ฯลฯ

1.2 กล่าวชมเชยภายหลัง ในบางกรณีที่ผู้สอนต้องการจะให้มีการใช้คำตอบหรือการแสดงออกเป็นแนวในการเรียนการสอนขั้นต่อไป หรือเพื่อใช้เป็นแนวทางในการตอบ/แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนคนอื่น ๆ ผู้สอนอาจร้องรอกการกล่าวชมเชยทันที เปลี่ยนเป็นการขอร้องให้ผู้เรียนคนเดิมตอบหรือแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซ้ำ ซึ่งจัดว่าเป็นการเสริมกำลังใจอย่างหนึ่ง แล้วจึงกล่าวชมเชยในเวลาต่อมา หรือภายหลัง เช่น

“ประสิทธิ์.....ลองตอบคำถามครูซ้ำอีกครั้งซิ”

“บังอร ตอบครูซิว่า ประเทศสมาชิกของ “อาเซียน” มีอะไรบ้างประสิทธิ์เขาได้ตอบมาแล้ว 2 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย”

1.3 กล่าวชมเชยเพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนา อาจมีกรณีที่คำตอบหรือพฤติกรรมแสดงออกของผู้เรียนอยู่ในขั้น เกือบพอใจ หรือ เกือบดี ผู้สอนอาจใช้การชมเชยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจที่จะดำเนินการปรับปรุงข้อบกพร่อง หรือพัฒนาส่วนที่ดีให้ดียิ่งขึ้น เช่น

การชมเชยเพื่อการปรับปรุง

กฎ จังหวัดที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทยคือจังหวัดใด?

นักเรียน เชียงใหม่ครับ

ครู ใช่ เชียงใหม่เป็นจังหวัดที่ใหญ่ มีเนื้อที่กว้างขวางและมีพลเมืองจำนวนมาก แต่ยังไม่ใช่จังหวัดที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย นักเรียนลองคิดดูใหม่ และตอบครูซิ

นักเรียน กรุงเทพมหานคร ค่ะ ครับ

ครู ถูกต้อง ดีมาก

– การชมเชยเพื่อการพัฒนา

ครู ใครทราบบ้างว่า จังหวัดที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “สมุทร.....” ได้แก่ จังหวัดใดบ้าง

นักเรียน สมุทรปราการ และสมุทรสงคราม ครับ

ครู ถูกต้อง แต่ยังมีอีก

นักเรียน (.....คิด) อ้อ...สมุทรสาคร ด้วยครับ

ครู ถูกต้อง เก่งมาก

1.4 การกล่าวชมเชยแบบไม่เป็นทางการหรือไม่ประเมินผล ผู้สอนอาจแสดงวาทะการยอมรับหรือรับรู้ (Recognize) คำตอบ หรือการแสดงออกอย่างไม่เป็นทางการ หรือยังไม่ต้องการประเมินผลทันทีว่า ดี หรือ ถูกต้องระดับใด เช่น

ครู พระนเรศวร กับ พระเจ้าตากสิน ใครเก่งกว่ากัน?

นักเรียน พระนเรศวรครับ

นักเรียน พระเจ้าตากสินค่ะ

ครู อ้อ.....เอ.....ใช่ไหมเอ่ย.....ใครจะยกเหตุผลประกอบคำตอบได้บ้าง?

2. การเสริมกำลังใจด้วยการใช้ท่าทาง (Non-verbal or Acting Reinforcement) หมายถึงการใช้กิริยาท่าทาง หรือสีหน้าแสดงความพอใจ ยอมรับ หรือรับรู้คำตอบ และการแสดงออกนั้น ๆ ว่าดี หรือถูกต้อง เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และยอมรับได้ อาจกระทำได้ เช่น

2.1 การเสริมกำลังใจด้วยการพยักหน้า

2.2 การเสริมกำลังใจด้วยการแสดงสีหน้าพอใจ สนใจ จริงจัง เอาใจใส่ ติดตาม

เรื่องโดยตลอด หรือตลอดเวลา ฯลฯ

2.3 การเสริมกำลังใจด้วยการแสดงการยิ้ม

2.4 การเสริมกำลังใจด้วยการแสดงการปรบมือ

2.5 การเสริมกำลังใจด้วยการแสดงสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น ชูหัวแม่มือ ชูนิ้วมือรูปตัววี ฯลฯ

3. การเสริมกำลังใจด้วยการใช้วาจาและท่าทางประกอบ (Verbal and Non-verbal or Acting Reinforcement) หมายถึงการใช้ทั้งวาจาและการแสดงท่าทางต่างๆ ประกอบการชมเชยผลงานหรือการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน นับเป็นวิธีการที่ดี เหมาะสม และใช้ได้ดีที่สุด รวมทั้งเป็นการสร้างความสนใจผู้เรียนให้มีชีวิตชีวา สนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายบทเรียน และเกิดการเรียนรู้ได้อย่างได้ผลตรงตามจุดประสงค์การเรียนการสอนได้ด้วย

4. การเสริมกำลังใจด้วยการประเมินผล (Evaluating Reinforcement) หมายถึงการใช้สัญลักษณ์การประเมินผล ได้แก่ คะแนน เปอร์เซ็นต์ เกรด G.P.F. หรือ A.B.C.D.E. และผลการเรียนอย่างอื่น ๆ เช่น ผ่าน เกือบดี ดี ดีมาก S = Satisfactory ดีเป็นเยี่ยม = Excellent รวมทั้งเครื่องหมายอื่น ๆ ที่เข้าใจ เป็นที่ยอมรับ หรือได้ตกลงกันไว้ (ว่าเป็นการแสดงถึงผลการเรียนในทางบวก - Positive) เช่น ✓-ถูก ☆-พอใช้ ☆☆-เกือบดี/ชั้นนำสนใจ ☆☆☆-ดี/ชั้นนำสนใจมาก ☆☆☆☆-ดีมาก/ชั้นนำสนใจมากที่สุด หรือเป็นพิเศษ/ดีเป็นเยี่ยม ฯลฯ จะช่วยเสริมกำลังใจให้ผู้เรียนได้รู้ระดับความสามารถของตน มีความพอใจความเป็นเลิศจากผลของการประเมิน รู้สึกภาคภูมิใจ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งจะเป็นปัจจัยและรากฐานการพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ และพฤติกรรมความสามารถนั้นๆ หรือแห่งตนให้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ

5. การเสริมกำลังใจด้วยการให้รางวัลหรือสินน้ำใจ (Reward or Incentive Reinforcement) หมายถึงการให้รางวัลหรือสินน้ำใจ ได้แก่ เงิน สิ่งของ ของขวัญ เช่น ถ้วยชนะเลิศ เข็มเรียนดี เสื้อผ้า เครื่องเรียน รางวัลเรียนดี รางวัลความประพฤติดีทุนการศึกษาต่อทั้งในสถาบันภายในและต่างประเทศ ประกาศนียบัตรเชิดชูเกียรติ ชนะเลิศการประกวดมารยาดี รวมทั้งการให้สิทธิพิเศษ เช่น ประดับเข็มเชิดชูเกียรติ และแพรแถบ เช่น การเป็นหัวหน้าห้อง ผู้แทนโรงเรียน ผู้แทนประเทศ ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นการเสริมกำลังใจในทางบวก ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบหรือปัจจัยสำคัญช่วยผู้เรียนให้เกิดกำลังใจ ภาคภูมิใจ รู้สึกเป็นเกียรติ มีการมานะบากบั่นพยายามในการเรียนดีขึ้น ประพฤติในการควรประพฤติ และเว้นในสิ่งที่ควรเว้น รวมทั้งมีการพยายามที่จะสร้างเสริมและพัฒนาพฤติกรรมความสามารถแห่งตน ซึ่งสังคมยอมรับว่าเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ให้ก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายในขั้นสูง หรือดีขึ้นต่อไป

หลักการเสริมกำลังใจ

1. ควรเสริมกำลังใจในจังหวะที่ควรและเหมาะสม จะเป็นการเสริมกำลังใจทันทีระหว่างหรือภายหลังที่สิ้นสุดการตอบและการแสดงใด ๆ ของผู้เรียน รวมทั้งการเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนในทุกโอกาสอันควรด้วย

2. ควรเสริมกำลังใจด้วยความจริงใจ เป็นความจริง และตรงตามความสามารถอย่างแท้จริงของผู้เรียน ๆ จึงจะเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ (ที่ได้มาโดยยากหรือไม่ถนัด) และเกิดการพัฒนาต่อไป ในกรณีการชมเชยที่เกินความเป็นจริง จะทำให้ผู้เรียนไม่เชื่อในมาตรฐาน กลายเป็นการเจตนาขยอ และแล้วการเสริมกำลังใจทั้งหมดที่ผ่านมา กำลังทำอยู่ในปัจจุบัน หรือที่จะกระทำต่อไปในอนาคตทั้งใกล้และไกลก็จะล้มเหลวไม่เกิดผลแต่ประการใด

3. ควรใช้วิธีการเสริมกำลังใจหลาย ๆ แบบผสมผสานกัน

4. ควรหาทางและโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเสริมกำลังใจบ้าง จะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับความสามารถและผลงานการแสดงออกของแต่ละคนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่เรียนอ่อนหรือมีความสามารถน้อย ผู้สอนควรเอาใจใส่เป็นพิเศษ และหาทางให้ได้ประสบความสำเร็จโดยการแสดงผลงานที่ถนัด และเหมาะกับระดับความสามารถของเขาบ้าง

5. ควรมีการติดตามประเมินผลการเสริมกำลังใจ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในทางวิชาการและเป็นแนวทางในเชิงปฏิบัติ ดำเนินการปรับปรุงข้อบกพร่อง และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อควรระวัง

1. ไม่ควรใช้การเสริมกำลังใจพร่ำเพรื่อบ่อยจนเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการให้รางวัล และการให้คะแนน อาจเกิดผลในทางตรงกันข้าม และทำให้หมดคุณค่าความสำคัญ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลร้ายทั้งต่อตัวผู้เรียนผู้สอน และกระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ ด้วย

2. ไม่ควรเสริมกำลังใจในทางลบด้วยวิธีการลงโทษ แต่ควรพิจารณากระทำเพื่อมุ่งขจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียนเท่าที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น

3. ไม่ควรเสริมกำลังใจโดยพฤติกรรมของครูเพียงฝ่ายเดียว หากแต่ควรเสนอแนะ และใช้การเร้าผู้เรียน และนักเรียนคนอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการเสริมกำลังใจซึ่งกันและกันด้วย

ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการเสริมกำลังใจ

1. การเสริมกำลังใจทุกแบบ และวิธีการ ถ้ามีการใช้บ่อยและพร่ำเพรื่อ จะไม่เกิดผลในทางจิตวิทยาต่อไป

2. การพิจารณาเลือกวิธีการเสริมกำลังใจให้เหมาะกับสถานการณ์ โอกาส และลักษณะของผู้เรียนแต่ละบุคคล หรือกลุ่ม นับเป็นสิ่งที่ควรกระทำ และจะทำให้การเสริมกำลังใจนั้น ๆ มีความหมายและได้ผลดีขึ้น

3. การที่ผู้สอนใช้เวลาในการคิดพิจารณาการควรหรือความถูกต้องตามความเป็นจริง ก่อนที่จะด่วนแสดงพฤติกรรมเสริมกำลังใจในทันที จะให้ผลดี ถูกต้อง และมีคุณค่ากว่า

4. การหยุดพูด หรือไม่แสดงท่าทางใด ๆ ของครู เพื่อทอดระยะเวลาหรือเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด นับเป็นวิธีการเสริมกำลังใจทางอ้อม (Indirect Reinforcement) ได้ดีทางหนึ่ง

5. การพิจารณาหลีกเลี่ยงการใช้วิธีการเสริมกำลังใจทางตรงบ่อยครั้ง (Direct Reinforcement) และเปลี่ยนไปใช้วิธีการทางอ้อม (Indirect Reinforcement) เช่น การหยุดพูด หยุดแสดงท่าทางของผู้สอน รวมทั้งการใช้ป้ายนิเทศ หรือบอร์ด เป็นแหล่งแสดงผลงานดีเด่นของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ และข่าวสำคัญ ฯลฯ บ้าง ก็จะทำให้ผลได้ดีกว่า

กิจกรรม

1. ให้นักศึกษาพิจารณาสถานการณ์ในชั้นเรียนจริงตามตัวอย่างข้างล่าง ดำเนินการเลือกวิธีการเสริมกำลังใจที่เหมาะสม ซึ่งคาดว่าจะใช้ได้ผลดี แล้วแสดงวิธีการหรือสถานการณ์จำลองการเสริมกำลังใจโดยละเอียดทุกขั้นตอน

ตัวอย่างที่ 1 “ด.ญ.วิมล เรียนวิชาคณิตศาสตร์อยู่ในระดับอ่อน แต่ก็ตั้งใจเรียน พยายามทำการบ้านทุกข้อ แม้จะผิดแต่ก็ทำงานด้วยความเป็นระเบียบ สะอาด เรียบร้อย และส่งงานตรงตามเวลาเสมอ”

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตัวอย่างที่ 2 “ด.ช.พิชัย ไม่เคยส่งการบ้านวิชาภาษาไทยเลยแม้แต่ครั้งเดียว เมื่อถูกครูถามก็มักจะอ้างว่าทำเสร็จแล้วแต่ลืมเอามา ลืมสมุดจดการบ้านไว้ที่โรงเรียนจึงไม่ได้ทำ หรือผลัดว่าพรุ่งนี้หรือวันโน้นวันนี้จะส่ง แต่ก็ไม่ได้ส่งสักที”

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตัวอย่างที่ 3 ครู นพดล ทราบไหมว่าจังหวัดที่อยู่เหนือสุดของประเทศไทยคือจังหวัดใด?
นพดล พิษณุโลกครับ
ครู ยังไม่ถูก ลองตอบใหม่ซิ
นพดล แพร่ ครับ
ครู ลองอีกทีซิ
นพดล เชียงใหม่ ครับ
ครู .....?

(คำตอบที่ถูกคือจังหวัดเชียงราย)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- ตัวอย่างที่ 4** *ครู* “.....อธิบายมุขแบ่งเป็น 4 อย่าง มีดังนี้
1. ความเป็นนักแสดงผู้หญิง ทำลายความบริสุทธิ์ ทำลายทรัพย์ ซึ่งพวกนี้จะได้รับโทษดังต่อไปนี้
    - ก. ได้รับโทษตามกฎหมาย หรือได้รับอันตรายจากญาติของฝ่ายหญิง
    - ข. เกิดโรค
- นักเรียนชาย* (ตะโกน) เกิดโรค อี ๆ เกิดโรคอะไรเว้ย อี ๆ
- ครู* ค. ไม่ได้รับการนับถือจากผู้อื่น หรือไม่มีใครอยากคบ
2. ความเป็นนักแสดงสุรา.....”¹

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ตัวอย่างที่ 5** *ครู* ประเทศไทยมีกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวง.....
- ปราณี* ครูขา ผนังคนนอนหลับ ค่ะ
- ครู* (เดินไปที่ผนัง).....ผนัง ลุกขึ้นไปล้างหน้าก่อน.....(เดินกลับมาที่หน้าชั้น)
- เฮ้ นักเรียนทุกคนฟังต่อไป.....กรุงเทพมหานครตั้งอยู่ในภาคกลาง.....
- ปราณี* ครูขา.....สมศรีเอาสตางค์ของหนูไปค่ะ
- ครู* สมศรี เอาสตางค์ของปราณีไปทำไม? เอาคืนเขาไป
- สมศรี* ปราณีเขาเอามาวางไว้บนโต๊ะหนูเองนี่ค่ะ คุณครู
- ครู* ปราณี เธอเก็บสตางค์เสีย แล้วคราวหลังอย่าทำเช่นนี้อีก
- .....กรุงเทพมหานครเป็นเมืองขนาดใหญ่ มีประชากรราว 5 ล้านคนเศษ
- ปราณี* ครูขา.....วิชัย.....
- ครู* .....?

¹ ตัดตอนจากบันทึกการสังเกตการสอนวิชาศีลธรรม เรื่องอธิบายมุขในโรงเรียน ในกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2510 โดย น.ส.บัวบูชา ช่อตรง, นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. จงนำเสนอแบบการเสริมกำลังใจ พร้อมกับอธิบายวิธีการมาเป็นสังเขป

2.1 การเสริมกำลังใจสำหรับ “เด็กขี้อายไม่ค่อยกล้าตอบคำถามครู”

.....
.....
.....
.....
.....

2.2 การเสริมกำลังใจสำหรับ “เด็กมีปัญหาชอบรังแกเพื่อน ๆ ในห้องเรียนขณะครูสอน”

.....
.....
.....
.....
.....

2.3 การเสริมกำลังใจสำหรับ “เด็กช่างพูดและชอบตอบคำถามครู แต่มักตอบผิด ๆ เสมอ”

.....
.....
.....
.....
.....

2.4 การเสริมกำลังใจสำหรับ “เด็กที่ชอบแสดงออก (Show off) และตอบได้ดีถูกต้อง”

.....
.....
.....
.....
.....

2.5 การเสริมกำลังใจสำหรับ “เด็กที่เบื่อเรียนวิชาประวัติศาสตร์”

.....
.....
.....
.....
.....

3. กำหนดให้นักศึกษาเลือกเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์มา 1 ตอน แล้วดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 3.1 ศึกษาเนื้อหาโดยละเอียด
- 3.2 วางแผนเขียนบันทึกการสอน (โดยใช้เวลาสอนประมาณ 10 นาที)
- 3.3 กำหนดแบบและวิธีการเสริมกำลังใจประกอบการสอน
- 3.4 เตรียมสื่อประกอบการสอนและการฝึกทักษะนี้ (ถ้ามี)
- 3.5 ลงมือฝึกทักษะที่หน้าชั้นเรียน
- 3.6 ประเมินผลการฝึกทักษะจากเรื่องบันทึกภาพ/จากเอกสารการนิเทศและประเมินผล
- 3.7 ปรับปรุงข้อบกพร่อง และลงมือฝึกทักษะนี้ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

แบบประเมินผลการฝึกทักษะการเสริมกำลังใจ

ชื่อนักศึกษาผู้ฝึก..... รหัสประจำตัว.....

วิชาที่สอน..... เรื่องที่สอน.....

ชั้นที่ฝึก..... วันที่ฝึก..... เวลา.....

ลักษณะการฝึก/ ฝึกทักษะนี้เป็นครั้งที่ 1 2 3

อาจารย์ผู้สอน/ อาจารย์นิเทศก์/ นักศึกษาผู้วิจารณ์.....

คำชี้แจง โปรดพิจารณาพฤติกรรมกรรมการฝึกทักษะการเสริมกำลังใจของนักศึกษา (ใช้สำหรับการประเมินตนเองด้วย) จากการบันทึกภาพไว้ หรือจากการฝึกทักษะที่หน้าชั้นเรียนจริง แล้วประเมินผลตามหัวข้อและเกณฑ์ต่อไปนี้ 1 - ใช้ไม่ได้ 2 - ต้องปรับปรุง 3 - พอใช้ 4 - ดี 5 - ดีมาก

ร	หัวข้อ/ พฤติกรรมการเสริมกำลังใจ	เกณฑ์การพิจารณา				
		F	2-	P	3-	G
1.	ใช้วิธีการเสริมกำลังใจได้น่าสนใจและสามารถเร้าผู้เรียนให้แสดงความสนใจตอบสนองได้	1	2	3	4	5
2.	ใช้วิธีการเสริมกำลังใจได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การดำเนินการสอน และกิจกรรม	1	2	3	4	5
3.	มีการใช้วาจาหรือถ้อยคำประกอบการเสริมกำลังใจ	1	2	3	4	5
	3.1 การใช้วาจาเสริมกำลังใจทันที	1	2	3	4	5
	3.2 การใช้วาจาเสริมกำลังใจภายหลัง	1	2	3	4	5
	3.3 การใช้วาจาเสริมกำลังใจเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา	1	2	3	4	5
4.	มีการใช้การแสดงท่าทางประกอบการเสริมกำลังใจ	1	2	3	4	5
5.	มีการใช้วาจาและท่าทางประกอบการเสริมกำลังใจ	1	2	3	4	5
6.	มีการใช้การประเมินผลประกอบการเสริมกำลังใจ	1	2	3	4	5
7.	มีการใช้รางวัลหรือสินน้ำใจประกอบการเสริมกำลังใจ	1	2	3	4	5
8.	มีการใช้วิธีการเสริมกำลังใจหลาย ๆ แบบผสมผสานกัน	1	2	3	4	5
9.	ใช้การเสริมกำลังใจได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ	1	2	3	4	5
10.	เลือกใช้เทคนิคการเสริมกำลังใจเฉพาะกรณีหรือสถานการณ์ในชั้นเรียนได้ดีและเหมาะสม	1	2	3	4	5
11.	มีการเสริมกำลังใจนักเรียนได้อย่างทั่วถึง	1	2	3	4	5
12.	การเสริมกำลังใจช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน	1	2	3	4	5
13.	การเสริมกำลังใจมีผลทำให้นักเรียนสนใจเรียนดีขึ้น	1	2	3	4	5
14.	การเสริมกำลังใจทำให้นักเรียนมีกำลังใจและเชื่อมั่นตนเองดีขึ้น	1	2	3	4	5
15.	มีการเร้าให้นักเรียนคนอื่น ๆ และผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเสริมกำลังใจในครั้งนี้	1	2	3	4	5

สรุปผลการเสริมกำลังใจในครั้งนี . . . . .

.....
.....
.....

วิเคราะห์และประเมินพฤติกรรมการฝึกทักษะ (ข้อดีและข้อที่ควรแก้ไข). . . . .

.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ . . . . .

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมินการฝึก